

Talouselämä

10.9.2010 6,50€

29

HYVÄNTEKIJÄ MITTAA TULOKSET

Vuoden liikemies Juha Nurminen
vaatii ympäristönsuojelulta tehoja.

PELASTUSTYÖTÄ PITÄÄ JOHTAA. Juha Nurmisen mielestä ympäristönsuojelussa pitää olla konkreettiset tavoitteet ja niiden toteutumista pitää seurata: "Suojelutyössä on oltava mittari, kuten liikeyrityksissä."

Juha Nurminen johtaa sukuyhtiöitä, pelastaa Itämerta,
kirjoittaa merihistoriaa ja sukeltaa haiden perässä.
Hän on myös Vuoden liikemies 2010.

Teksti MARKO EROLA Kuvat OUTI MONTONEN

Liike-elämän Indiana Jones

H

Harvassa yrityksessä isännän intohimot ovat niin näkyvästi esillä kuin John Nurminen Oy:n, Nurminen Logistics Oy:n ja John Nurminen Säätiön yhteisessä pääkonttorissa.

Helsingin Länsi-Pasilassa sijaitsevan rakennuksen pihalla on suuri ankkuri. Aula on koristeltu purjelaivojen pienoismalleilla, halkaisijaan yli kaksimetrisellä maapallolla, meriakvaariolla, solmutaululla, veden alla otetuilla valokuvilla ja laivoja esittävillä tauluilla.

Työpaikkaruokala Ankkurin seinällä on vanhoja merikarttoja. Niistä kookkain ja näyttävien esittää Rotterdamia. **Juha Nurminen** tulee parahiksi nurkan takaa ja alkaa kertoa kartasta.

”Se on pikkutarkka, niin sanottu *bird's eye view* -kartta 1600-luvun Rotterdamista. Pahuksen hieno ja harvinainen. Kartta on mieleton tietolähde merenkulun historiaa tutkiville, satama on kuvattu todella tarkasti.”

Ruokalan toinen ihme on neuvotteluhuone *SS Inkeri Nurminen*. Huone on sukuyhtiön 1800-luvun höyrylaivan kapteenin salonki; ei vain tarkka kopio siitä, vaan se aito salonki jokaista nippeliä ja kaltevaa lattiaa myöten.

Vaikuttavin on silti Juha Nurminen työhuone. Se on kuin elokuvien seikkailijaprofessori Indiana Jonesin työhuone:

Kirjoja on lattiasta kattoon, liiketalouden klassikkoja sekä löytöretkiä ja merenkulun historiaa käsittelevää kirjallisuutta aina 1500-luvulta lähtien. Lisää karttoja, kamerakokoelma, sukellusvälineitä, sukellusveneiden pienoismalleja...

Nurmisella on harmaa merikapteenin parransänki ja ranteessa sukeltajankello.

”Tämä on ainoa, mihin olen friikahtanut. Ja vanhat kirjat. Ja kartat.”

Vuoden liikemies 2010 on valmis haastateltavaksi, ja ensimmäiseksi hän haluaa puhua Itämerestä.

Juha Nurminen

Neljännän polven liikemies

Vuoden liikemies valitsee vuosittain Suomen Liikemies-Yhdistyksen johtokunta. Ensimmäisen kerran tunnustuksen sai **Jorma Nokkala** vuonna 1980.

Juha Nurminen valintaa Vuoden liikemies yhdistys perustelee hänen omistamiansa sukuyhtiöiden pitkäaikaisella ja menestyksellisellä johtamisella. Neljännän polven liikemies Nurminen on yhdistyksen mukaan esimerkki hyvästä, vastuullisesta ja kannustavasta johtamisesta, pidetty esimies ja omistaja.

Juha Nurminen on Nurminen Logistics Oy:n ja John Nurminen Säätiön hallitusten puheenjohtaja sekä John Nurminen Oy:n hallituksen jäsen.

Hän on Itämeren suojelun edelläkävijä ja aktiivi sekä merenkulkukulttuurin vaikuttaja. Nurminen on palkittu Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnolla, ja hänelle on myönnetty sotilasansiomitali sekä Sinisen Reservin ansiomerkit aktiivisesta maanpuolustustyöstä.

Tämä kesä oli toinen peräkkäinen, jolloin Suomenlahdella ei kellunut masentavia, jättimäisiä sinilevälauttoja.

Se ilahdutti mutta ei yllättänyt Nurmista. John Nurminen Säätiö on putsannut Itämeren kuuden vuoden ajan poistamalla Pietarin jätevesistä fosforia, sinilevän ravinneherkkua.

”1990-luvulla tällainen hellekesä olisi ollut katastrofi. Nyt otamme talteen yli puolet Pietarin fosforipäästöistä, ja virtaukset ovat sellaisia, että parannus tuntuu ensimmäisenä täällä Suomen rannikolla”, Nurminen sanoo.

Yli puolet Pietarin fosforista tarkoittaa tuhatta tonnia. John Nurminen Säätiön rehevöitymisprojekti ulottuu koko Itämeren valuma-alueelle, tällä hetkellä viiteen maahan ja yhdeksään kaupunkiin.

”Kovasti himottaa päästä laajemmin Valke-Venäjänsä vassavesien kimppuun, niitä todella riittää.”

Maailman saastuneimpiin lukeutuvan meren pelastajia on nykyisin kuin meren mutaa. John Nurminen Säätiö keskittyy Pietarin fosforiin, koska siinä on voitu tehdä paljon ja nopeasti meren hyväksi.

Nurminen mukaan ympäristötyössä on liikaa jäykästi toimivia tahoja, joilta puuttuvat konkreettiset tavoitteet.

”Vihertävä ideologia yksin ei johda mihinkään. Suojelun tukijoille sanon, että benchmarkkaa, ketkä saavat aikaan. Mittaus on tärkeää. On oltava mittari, kuten liikeyrityksissä.”

Nurminen uskoo, että Vuoden liikemies-tunnustus tuli nimenomaan ympäristötyöstä, johon hänen johtamansa säätiö on tuonut yrittäjämäistä aloitteellisuutta, riskinottoa ja johtamista.

Säätiön toinen Puhdas Itämeri -hanke on Tankkeriturva. Säätiö ja viranomaiset kehittävät internet-pohjaista laivaliikenteen ohjauspalvelua, joka vähentää suuronnettomuuden riskiä ruuhkaisella Suomenlahdella.

”Ennaltaehkäisy on tuhat kertaa halvempaa kuin karille ajaneen tankkerin jälkien korjaaminen. Kombinoimme oikeita ihmisiä ja asioita ja synnyttämme uuden tuotteen. Koska emme politikoi, kukaan ei epäile meidän tarkoituksiperiamme.”

Palvelun kautta kapteenit voivat lähettää reittisuunnitelmansa maihin, missä meriliikennekeskus voi ennakoita tilan-

”Olen tehnyt virheitä liiallisessa delegoinnissa. Valvonta on tärkeää.”

JUHA NURMINEN

teita ja suositella vaihtoehtoisia reittejä. Jäänmurtaajat ja Neste Oilin tankkerit koekelivat parhaillaan palvelua.

Tankeriturva-hankkeen ohjaustyöryhmää johtaa amiraali **Juhani Kaskeala**, John Nurminen Säätiön hallituksen jäsen.

Innotus merenkulkuun on Nurmisella, 64, verenperintöä. Poikana hän piirsi laivoja ja seilasi yhtiön aluksilla. Varusmiehenä hän purjehti koululai-va Matti Kurjella, raivaajilla ja moottori-tykkiveneillä.

”Täällä ylhäällä purjehtii kuunarilaiva Uljas...”, Nurminen nappaa äkkiä tussin ja alkaa piirtää fläppitalulle sukuyhtiön historiaa.

On vuosi 1891. Siirtomaa-, puutavara- sekä laivatarvikekaupalla aloittaneen **John Nurminen** ensimmäinen alus valmistuu. Pahat kielet Raumalla puhuvat, että Nurminen Jussilta loppuvat pian rahat isojen riskien varustamotoiminnassa.

Yhtiön nimikyltistä tulee sen verran tynkä, että siihen sopii vain John, mutta rahat Nurmiselta eivät lopu. Varustamo kasvaa aina 1950-luvulle saakka, kunnes Nurmiset 1960-luvulla myyvät laivansa ja alkavat laajentua kansainvälisessä huolinnassa ja kuljetuksissa.

”Se oli kova päätös, kun kolme sukupol-vea oli varustajia. Yksi selitys yhtiön pitkäikäisyydelle on ehkä se, että on osattu luopua oikeassa vaiheessa. Mä olen tällainen rantapiraatti. Mun iso työkenttä oli huolinnan kansainvälistyminen 1970- ja 80-luvuilla”, Nurminen sanoo.

Sitten hän piirtää keskelle fläppitalua ”mössön”. Mössö kuvaa erikoislogistiikkaa. Sitä Nurmiselle jäi kasapäin, kun yhtiö myi huolinnan 1990-luvulla. Seura- si yritysostojen vuosikymmen, joka hui- pentui yhtiön jakamiseen kahtia vuoden 2008 alussa.

Perheyhtiö John Nurminen Oy:hyn jäi- vät taidehuolinta, satamapalvelut ja meri- karttojen kustantaminen.

Pörssi-yhtiö Nurminen Logisticsiin men- ivät kansainväliset rautatiekuljetukset, terminaali- ja huolintapalvelut sekä pro- jektilogistiikka maalla ja merellä.

Pörssi-yhtiökin on oikeastaan perheyhtiö. Kun laskee yhteen Nurminen, hänen lastensa, hallituksen ja johtoryhmän osak- keet, vapaasti vaihtuu vain viitisen pro- senttia osakkeista.

Vuoden liikemiehet 2000-luvulla

2010	Juha Nurminen , Nurminen Logistics ja John Nurminen Oy
2009	Anne Berner , Vallila Interior
2008	Jari Sarasvuo , Trainers' House
2007	Jussi Nurmio , Taivas
2006	Mauri Ikola , Vepsäläinen-konserni
2005	Jouko Kemppe , Kemppe
2004	Rabbe Grönblom , Kotipizza
2003	Mika Anttonen , Greeni
2002	Ilkka Brotherus , Sinituote
2001	Stig Gustavson , Konecranes
2000	Pentti Rotola-Pukkila , Huonekalutehdas Rotola-Pukkila

”Listautumisehdoissa ollut takaisinostolupaus toteutui heinäkuussa. Se ja laman aiheuttama likviditeetin väheneminen on tilapäistä. Sillä mielellä pörssiin mentiin, että perheen omistus vähenee merkittävästi tulevaisuudessa”, Nurminen sanoo.

Nurminen Logisticsin viime vuosi oli ”hyvin vaikea”. Kun taantuma iski, täydessä käytössä olleet tuhat junanvaunua pysähtyivät kuukaudessa lähes täysin.

Niin äkillinen oli pysäys, että alan isotkin toimijat järkkäyivät. Nurminen Logisticsin

liikevaihdosta hävisi viime vuonna lähes neljännes ja operatiivisesta tuloksesta melkein puolet. Liiketulos pysyi plussalla (2,37 miljoonaa euroa), mutta alimmalle viivalle kirjattiin 680 000 euroa miinusta.

Nousu taantumasta on ollut hidasta. Viikko haastattelun jälkeen Nurminen Logistics antaa pörssitiedotteen yt-neuvotteluista. Tiedote on jatkoa elokuun alun tuloskatsaukselle, jossa yhtiö kertoi vuosituloksen jäävän tappiolle.

”Vuosi sitten kaikki veikkasivat lyhyttä taantumaa. Nyt nähdään, että tulossa on rakenteellisia muutoksia monissa EU-maissa. Meidän menestystekijämme eivät ole taantumien myötä hävinneet mihinkään. Meillä on vahva kasvujalka itään, ja taantuma toi vain aikalisän ekspansiiviseen strategiaan”, Nurminen toteaa.

Pörssi-yhtiön kanssa taseeltaan samankokoisessa John Nurminen Oy:ssä on menossa ”portfoliosiiirtymä”. Se tarkoittaa sitä, että yhtiö etsii nykyisen logistiikan jatkoksi uutta liiketoimintaa.

Taidepromootio on jo aloitettu, ja kaikkien uusimmat hankkeet liittyvät puhtaaseen veteen ja vihreään energiaan. Niistä ▶

OMA SAARI. Juha Nurminen omistaa Ruotsinpyhtään ulkosaaristossa sijaitsevan Boistön luotsisaaren, johon hän on kunnostanut kokous- ja majoitustilat.

eniten julkisuutta on saanut yritys hyödyntää meren pohja-aaltojen energiaa.

”Nurminen on aina tehnyt sitä, että on etsitty uusi toimiala, kasvatettu sitä ja sitten mahdollisesti myyty”, Nurminen toteaa.

Tiedottaja **Pirjo Virkkunen** kantaa pöytään kasan näyttäviä kirjoja merenkulusta ja löytöretkeilyä.

Ne ovat John Nurmisen Säätiön kustantamia kirjoja, joissa on hyödynnetty säätiön meritaide-, antiikki- ja karttakokoelmia. Nurminen on kustantanut, toimittanut ja kirjoittanut kirjoja, joita on palkittu ja käännetty useille kielille.

”Minulla on suuri himo kirjoittaa vielä merenkulun historiasta. Se on hyvää eläkehommaa, johon ei vielä ole aikaa tarpeeksi. Ympäristötyö on toinen, mikä ei lakkaa koskaan.”

Kolmas taitaa olla sukellus. Nurminen on siviilisukeltajien perinneyhdistyksen, Sukeltaja-Killan kunniajäsen numero kaksi. Numero yksi on kuulu punapipo **Jacques Cousteau**, jonka vedenalaisen tutkimuskeskuksen korallin peittämällä raunioilla Nurminen on sukeltanut. Tämä sukeltajien pyhiinvaelluspaikka on Sudanin edustalla.

”Siellä luotiin ja testattiin tänä päivänäkin käytössä olevia sukellusmenetelmiä. Siellä Cousteau kehitti **Hans Hassin** kanssa

nykyaikaisen regulaattorin, johon urheilu-sukellus perustuu”, Nurminen sanoo.

Hans Hass on jo 91-vuotias sukeltajalegenda ja haiden tutkija. Hait ovat rakkaita Nurmisellekin, joka harrastaa vedenalaista valokuvausta.

Hänen sykähdyttävän haikokemuksensa on Papua Uusi-Guineasta heinäkuulta 2000.

”Sukelsimme ison virtariutan matalimman kohdan yli niin sanottuun drop-offiin. Siinä edessä aukesi maailma, joka oli täynnä tätä kalaa. Adrenaliini nousee, koska ollaan syvällä, mutta säikky eläinhän hai on, ei aggressiivinen.”

Matka Bismarckin merelle oli muutenkin ikimuistoinen.

Nurminen nukkui samassa sängyssä, missä Hitlerin hovikuvaaja, sukeltamiseen kahdeksankymppisenä hurahtanut **Leni Riefenstahl** oli nukkunut. Nurminen näki täydellisen kuunpimennyksen. Ja sai tiedon isä-Matin kuolemasta.

Aluksen kapteeni nimesi riutan Matthew's reefiksi, Matin riutaksi.

Kaksi päivää haastattelun jälkeen Juha Nurminen soittaa. Hän haluaa antaa tunnustuksen suomalaisille guruilleen.

He ovat palvelu- ja asiakassuhdemarkkinoinnin professori **Christian Grönroos** Han-

kenilta ja johtamisen psykologiaan perehtynyt tutkimusprofessori **Jouko Lönnqvist** Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Nämä kaksi eivät ole pelkästään myllänneet Nurmisen ajattelua. Kumpikin on istunut Nurmisen yhtiöiden hallituksiinsa ja tuonut näin teorioita liike-elämän käytäntöihin.

Aiemmin haastattelussa Nurminen puhui paljon johtamisesta, sen tutkimuksesta ja psykologiasta. Hän on havainnut Suomessa ”valtavia johtajuusvajeita”. Niiden täyttämiseen hän ottaisi mallia puolustusvoimien johtamiskoulutuksesta.

Pääesikunnan projekteihin osallistunut reservin komentajakapteeni Nurminen sanoo, etteivät monet tiedä, mitä armeijan johtaminen nykyään on.

”Itse olen tehnyt virheitä liiallisessa delegoinnissa. Valvonta on tärkeää. Maksiimaalinen motivointi, oma-aloitteisuus yhdistettynä riittävään kontrolliin, se ehkä on se malli.”

Monialaisesti innostuva. Niin Nurminen itseään luonnehtii. Miten monta tuntia hänen hienossa sukelluskellossaan mahtaa olla?

”Olen saanut hyvät porukat mukaan. Ja aikaa käyttää mielellään hyviin ja yleishyödyllisiin asioihin. On kiva sijoittaa sellaiseen, missä tulos mitataan muullakin kuin korolla tai osinkotuotolla.” ●